

10.00 *Diskussion // Dyskusja*

10.30 *Kaffeepause // Przerwa kawowa*

Werkstatt für den wissenschaftlichen Nachwuchs. Präsentation der Masterarbeiten (II)
Warsztaty dla młodych badaczy. Prezentacje prac magisterskich (II)
Moderation // Moderacja: levgeniia Voloshchuk / Ryszard Kupidura / Alexander Chertenko

10.50 **Iaroslav Bigun** (Poznań / Kiel)

Aleksandr Marinesko jako sporna postać niemieckiego, rosyjskiego oraz ukraińskiego dyskursu pamięci o II wojnie światowej

Alexander Marinesko als eine umstrittene Figur des deutschen, russischen und ukrainischen Erinnerungsdiskurses über den Zweiten Weltkrieg

11.10 **Veronika Dyminska** (Frankfurt/Oder)

Pavlo Skoropads'kyj: Patriot oder Verräter? Repräsentationen einer historischen Figur in der aktuellen ukrainischen Geschichtsschreibung

Pawło Skoropadski – patriota czy zdrajca? Reprezentacje jednej postaci historycznej we współczesnej historiografii ukraińskiej

11.30 *Diskussion // Dyskusja*

11.50 **Dorothee Theresa Adam** (Berlin)

Die Himmlische Hundertschaft und Stepan Bandera als Erinnerungsorte auf dem Euromaidan – eine imagologische Analyse an ausgewählten Beispielen aus der Essaysammlung „Euromaidan – Was in der Ukraine auf dem Spiel steht“

„Niebiańska sotnia” i Stepan Bandera jako toposy pamięci na Euromajdanie: imagologiczne aspekty (na przykładzie wybranych esejów z książki „Euromajdan – o co toczy się gra na Ukrainie”)

12.10 **Piotr Braszak** (Poznań)

Powroty do przestrzeni utraconych w wybranych utworach Jarosława Iwaszkiewicza i Maksyma Rylskiego

Die Rückkehr zu den verlorenen Räumen in den ausgewählten Gedichten von Jarosław Iwaszkiewicz und Maksym Ryl'ski

12.30 *Diskussion // Dyskusja*

12.50 *Abschlussdiskussion // Podsumowanie*

Kontakt:

Prof. Dr. levgeniia Voloshchuk / Dr. Ryszard Kupidura / Dr. Alexander Chertenko
Voloshchuk@europa-uni.de / ryszardk@amu.edu.pl / Chertenko@europa-uni.de

In einer Kooperation // W ramach współpracy pomiędzy

der Axel Springer-Stiftungsprofessur für deutsch-jüdische Literatur- und Kulturgeschichte, Exil und Migration der Europa-Universität Viadrina mit dem Lehrstuhl für literarisch-kulturelle Komparatistik am Institut für Russische und Ukrainische Philologie an der Fakultät für Neue Philologie der Adam-Mickiewicz-Universität Poznań

Katedrą Niemiecko-Żydowskiej Historii Literatury i Kultury oraz Emigracji i Migracji (Axel Springer-Stiftungsprofessur) Europejskiego Uniwersytetu Viadrina we Frankfurcie nad Odrą a Zakładem Komparatystyki Literacko-Kulturowej Instytutu Filologii Rosyjskiej i Ukraińskiej na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Axel Springer-Stiftungsprofessur
für deutsch-jüdische Literatur- und
Kulturgeschichte, Exil und Migration

EUROPA-UNIVERSITÄT
VIADRINA
FRANKFURT (ODER)

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Gefördert aus Mitteln der Deutsch-Polnischen Wissenschaftsstiftung
Dofinansowano ze środków Polsko-Niemieckiej Fundacji na rzecz Nauki

Mit Unterstützung der POKROV-Stiftung zur Förderung der Integration
und des interkulturellen Dialogs (Słubice)

Przy wsparciu Fundacji wspierania integracji i dialogu
międzykulturowego POKROV w Słubicach

DEUTSCH | POLSKO
POLNISCHE | NIEMIECKA
WISSENSCHAFTS- | FUNDACJA
STIFTUNG | NA RZECZ NAUKI

POKROV
Fundacja wspierania integracji
i dialogu międzykulturowego

© Foto Mykhailo Minakov

Interdisziplinärer Workshop // Interdyscyplinarne Seminarium Naukowe

Umstrittene Erinnerungsorte in der Ukraine im Spiegel der deutschen, polnischen, ukrainischen und russischen Literatur und Geschichtsschreibung

Sporne miejsca pamięci Ukrainy w zwierciadle
niemieckiej, polskiej, ukraińskiej oraz rosyjskiej
literatury i historiografii

Frankfurt (Oder), 14.-16. Juni 2018

Frankfurt nad Odrą, 14-16 czerwca 2018

Tagungsort // Miejsce:

Europa-Universität Viadrina Frankfurt (Oder),
Hauptgebäude, Große Scharrnstraße 59, Senatssaal, Raum 109

Veranstaltet von // Organizatorzy

levgeniia Voloshchuk
(Europa-Universität Viadrina / Europejski Uniwersytet Viadrina)

Ryszard Kupidura
(Adam-Mickiewicz-Universität Poznań / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)

Programm // Program

Donnerstag, 14. Juni 2018 // Czwartek, 14 czerwca 2018

12.30 **Anmeldung // Rejestracja**

13.30 **Begrüßung // Powitanie**
Kerstin Schoor (Frankfurt/Oder)
Ryszard Kupidura (Poznań)

13.50 **Einführung // Wstęp**
Ievgeniia Voloshchuk (Frankfurt/Oder)

Erinnerungsorte zwischen ideologischem Diskurs und Vergessen
Miejsca pamięci między dyskursem ideologicznym a zapominaniem
Moderation // Moderacja: Kerstin Schoor (Frankfurt/Oder)

14.20 **Mykhailo Minakov** (Washington / Frankfurt/Oder)
Die Umgestaltung des kollektiven Gedächtnisses. Die ideologische Funktion des Ukrainischen Instituts für Nationales Gedächtnis in 2014-2017
Przekształcanie pamięci kolektywnej. Ideologiczna funkcja Ukraińskiego Instytutu Pamięci Narodowej w latach 2014-2017

15.00 **Beata Waligórska-Olejniczak** (Poznań)
„Znieważona ziemia” Michale Boganim jako film posttraumatyczny
„Das Land des Vergessens“ von Michale Boganim als posttraumatischer Film

15.40 *Kaffeepause // Przerwa kawowa*

Jüdische Erinnerungsorte in der Ukraine // Żydowskie miejsca pamięci na Ukrainie
Moderation // Moderacja: Andree Michaelis-König (Frankfurt/Oder)

16.00 **Irmela von der Lühe** (Berlin)
„Buddenbrooks“ am Schwarzen Meer.
Vladimir Jabotinskys Odessa-Roman „Die Fünf“
„Buddenbrookowie” nad Morzem Czarnym.
„Odeska” powieść Władimira (Ze’ewa) Żabotyńskiego „Pięcioro”

16.40 **Alina Molisak** (Warschau)
Dybuk oder Die jüdische Abwesenheit // Anwesenheit in Uman
Dybuk, albo żydowska (nie)obecność w Humaniu

17.20 *Kaffeepause // Przerwa kawowa*

17.40 **Buchpräsentationen // Prezentacje książek**
Andree Michaelis-König (Hg.). Auf den Ruinen der Imperien. Erzählte Grenzräume in der mittel- und osteuropäischen Literatur nach 1989. Berlin: Neofelis 2018
Mykhailo Minakov. Development and Dystopia. Studies in Post-Soviet Ukraine and Eastern Europe. Stuttgart: ibidem 2018
Moderation // Moderacja: Ievgeniia Voloshchuk / Ryszard Kupidura

19.00 *Empfang // Bankiet*

Freitag, 15. Juni 2018 // Piątek, 15 czerwca 2018

Stichwort Tschernobyl // Słowo kluczowe: Czarnobyl
Moderation // Moderacja: Erik Martin (Frankfurt/Oder)

9.00 **Alexander Wöll** (Potsdam)
Tschernobyl als Erinnerungsort
Czarnobyl jako miejsce pamięci

9.40 **Clemens Günther** (Berlin)
Nationsbildung ex negativo – Literarisierte Leidensgemeinschaften nach dem Ökozid
Budowa narodu ex negativo – literackie „wspólnoty cierpienia” po ekocydzie

10.20 *Kaffeepause // Przerwa kawowa*

Von der Erinnerungsk Konkurrenz bis zum „Krieg der Gedächtnisse“
Od konkurencji wspomnień do „wojny pamięci”
Moderation // Moderacja: Irmela von der Lühe (Berlin)

10.40 **Sabine von Löwis** (Berlin)
Erinnerungsorte in der Ukraine zwischen Ambivalenz und verordneter Eindeutigkeit
Ukraińskie miejsca pamięci między ambiwalencją a narzuconą jednoznacznością

11.20 **Erik Martin** (Frankfurt/Oder)
Erinnerungskonkurrenz am Beispiel von Oksana Sabuschkos
„Museum der vergessenen Geheimnisse”
Konkurencja wspomnień na przykładzie
„Muzeum porzuconych sekretów” Oksany Zabużko

12.00 **Alexander Chertenko** (Frankfurt/Oder / Berlin)
„Hier gibt es keine Unschuldigen“. Die Mikrokolonisierung von Donbass in Ievhen Položijs „Ilovajsk“
„Niewinnych tutaj nie ma” – mikrokolonizacja Donbasu w powieści Jewhena Położija „Iłowajsk“

12.40 *Mittagessen // Obiad*

Ambivalenz der Erinnerungsorte // Ambiwalentność miejsc pamięci
Moderation // Moderacja: Alexandra Tacke (Frankfurt/Oder) / Beata Waligórska-Olejniczak (Poznań)

14.00 **Ryszard Kupidura** (Poznań)
Wytatuowana ziemia – ukraińska przestrzeń w reportażach Ziemowita Szczereka
Das tätowierte Land. Der ukrainische Raum in den Reportagen von Ziemowit Szczerek

14.40 **Magdalena Baran-Szołtys** (Wien)
(Post-)Galizien erinnern/erschreiben oder Wie man sich die (eigene) Geschichte entwirft. Von Pollack bis Szczerek
(Post)Galicja we wspomnieniach i pisarstwie, albo jak napisać (własną) historię. Od Pollacka do Szczereka

15.20 **Olesia Lazarenko** (Frankfurt/Oder)
Kresy Wschodnie w ujęciu językowym:
„polszczyzna kresowa” versus „pol’skyj peryferijnyj dialekt“
Kresy Wschodnie im Sprachgebrauch:
„Polentum der Kresy“ vs. „polnischer peripherer Dialekt“

16.40 *Schiffahrt auf der Oder*
Rejs statkiem po Odrze

Samstag, 16. Juni 2018 // Sobota, 16 czerwca 2018

Werkstatt für den wissenschaftlichen Nachwuchs. Präsentation der Masterarbeiten (I)
Warsztaty dla młodych badaczy. Prezentacje prac magisterskich (I)
Moderation // Moderacja: Ievgeniia Voloshchuk / Ryszard Kupidura / Alexander Chertenko

9.00 **Miriam Kruse** (Frankfurt/Oder)
Abgeschnittener Osten. Die exklusive Herstellung ukrainischer Nationalgeschichte in der Ausstellung „Krieger. Geschichte des ukrainischen Militärs“
Izolowany Wschód. Ekskluzywność ukraińskiej historii narodowej na wystawie „Wojownicy. Historia wojska ukraińskiego”

9.20 **Marta Siekierska** (Poznań)
Odessa w obiektywie Michale Boganim. Film „Odessa... Odessa!”
Odessa im Objektiv von Michale Boganim. Der Film „Odessa... Odessa!”

9.40 **Jacek Dybczyński** (Poznań)
Kategorie czasu i przestrzeni w kontekście mitopoetyki postmodernistycznej (na przykładzie „Rekreacji“ Jurija Andruchowycza)
Zeit- und Raumbegriffe im Kontext der postmodernen Mythopoetik (am Beispiel von Juri Andruchowytchs „Rekreationen“)